

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ
Filozofická fakulta
Historický ústav

Posudek vedoucí diplomové práce

Autor: Bc. Soňa Jančurová
Studijní program: Učitelství pro střední školy
Studijní obor: Učitelství pro střední školy - dějepis
Učitelství pro střední školy - základy společenských věd
Název: **Postavení žen v mongolském impériu**
Vedoucí práce: Mgr. Lenka Doová, Ph.D.
Oponent: Mgr. Jiří Hutečka, Ph.D.

Předkládaná DP se věnuje ženám v mongolském impériu 13. století a následné dílčí komparaci se sociálně-právním postavením Evropanek téže doby. Text v rozsahu 53 stran bez příloh je rozdělen do 5 základních kapitol (Prameny; Oděv mongolských žen; Povinnosti žen; Polygynie v mongolském impériu; Moc žen v mongolském impériu).

DP si klade za cíl zhodnotit postavení mongolských žen v impériu vybudovaném Čingischánem a jeho potomky na základě asijských (*Tajná kronika Mongolů*, Juvaini, Rašíd al-Dína) i evropských pramenů (Vilém z Rubrucku, Giovanni Carpini, Marco Polo).

V první kapitole se autorka věnuje rozboru nejdůležitějších pramenů, na jejichž analýze a interpretaci je DP vystavena. Jedná se především o nejstarší písemný pramen Mongolů i práce perských historiků 13. století (Ata-Malik Juvaini, Rašíd al-Dína), kteří měli stejně jako evropští cestovatelé (Rubruck, Carpini, Polo) bezprostřední kontakty s mongolskou říší. Soňa Jančurová neopomíjí ani nedochovaný preskriptivní pramen (*Velká Jasa*), který se ve fragmentech zachoval v narativních materiálech perských i evropských autorů.

Druhá kapitola se zaměřuje na důležitý aspekt genderové perspektivy středověké společnosti - odívání. Hodnotí a komparuje nejen odlišnosti mužského a ženského oděvu v mongolské i evropské společnosti, ale též si všímá materiálů a oděvních doplňků, které vypovídají o sociální stratifikaci nomádské společnosti. U této kapitoly postrádám obrazovou přílohu DP, která by nejlépe posloužila jako názorná ukázka. Též by bylo zajímavé zhodnotit, do jaké míry byl evropský cestovatel schopen odhalit marginální odlišnosti v asijském způsobu odívání z genderové perspektivy.

V třetí kapitole se autorka věnuje povinnostem mongolských žen, kde Soňa Jančurová rozebírá výchovu Mongolek i majetkové vztahy v rámci rodiny a následně výsledky svého bádání komparuje s evropským prostředím.

Ve čtvrté kapitole autorka řeší problematiku polygynních manželství, hierarchii a majetkový status manželek, jakož i „cizoložství“ a „cenu za nevěstu“, pojmy, které se od středověké Evropy ve své právní podstatě výrazně odlišovaly.

Poslední kapitola se zaměřuje na významné ženy a regentky impéria, jejichž obraz v mongolské společnosti nám zachovaly předně asijské prameny.

K heuristice (autorka pracuje s editovanými cizojazyčnými prameny a literaturou) vážnější výhrady nemám, nicméně jistý deficit se projevuje především u studií věnovaných *gender studies*,

kterých pro vrcholně středověkou Evropu není v odborné sféře nedostatek. Toto opomenutí se pak odráží v samotné DP u komparace s evropským prostředím, kde autorka vychází hlavně z obecných prací, což v konečném důsledku vede pouze k povrchnímu srovnání a kontrastuje s autorčinými hlubokými znalostmi o postavení Mongolek v říši.

Též min. v úvodu DP postrádám autorčino stanovisko k mongolské společnosti 13. století, neboť jinak vypadá nomádská společnost doby Čingischána a mongolská společnost za vlády jeho vnuků v oblasti někdejšího Abbásovského chalifátu i dynastie Jüan. V těchto částech říše byly perské a čínské kulturní vlivy natolik silné, že jen těžko můžeme mluvit o tradiční stepní společnosti z doby Čingischánovy. Tento neřešený problém se projevuje v autorčině DP podprahově, viz např. počty manželek v polygynních vztazích u Čingischánových vnuků zaznamenané Rubrukem a Polem či mongolský „tradiční“ oděv. Předpokládám však, že nejde o opomenutí, ale záměr s ohledem na stránkový limit DP.

K diplomové práci nemám vážnější výhrady, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou.....B.....

V Hradci Králové dne 20.8.2018

Mgr. Lenka Doová, Ph.D.
vedoucí diplomové práce